

Mikola Orsolya Irén

Az Európai Bíróság ítélete internetes személyiségi jogi jogsértésekről*

Két ügy, egy precedensértékű döntés

Hivatalos hivatkozás: C-509/09. és C-161/10. sz., eDate Advertising és társai egyesített ügyekben 2011. október 25-én hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé]

Tárgyszavak: interneten való közlés • joghatóság • káresemény bekövetkezének helye • személyiségi jogok megsértése

Értelmezett jogszabályhelyek: 44/2001/EK tanácsi rendelet a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (Brüsszel I. rendelet)¹ 5. cikk 3. pont • 2000/31/EK parlamenti és tanácsi irányelv a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól („Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”, E-irányelv) 3. cikk (1) és (2) bekezdés

1. Az ügyek tényállása
 - 1.1 Az eDate Advertising GmbH kontra X ügy
 - 1.2 A Martinez és Martinez kontra MGN Limited ügy
2. Pertörténet
 - 2.1 Az eDate Advertising-ügyben felmerülő kérdések
 - 2.2 A Martinez és Martinez ügyben felmerülő kérdések
 - 2.3 Az ügyek egyesítése
3. Az ítélet érvelése
 - 3.1 A Brüsszel I. rendelet 5. cikk 3. pontjának értelmezése
 - 3.1 Az E-irányelv 3. cikkének értelmezése
4. Az ítélet rendelkezése
5. Az érvelés kritikája
6. Az ítélet jelentősége

1. Az ügyek tényállása

Az EUMSZ 267. cikke alapján előzetes döntéshozatal céljából fordult az EuB-hoz a C-509/09. számú, valamint a C-161/10. számú ügyben a *Bundesgerichtshof* (szövetségi legfelső bíróság, Németország), valamint a *Tribunal de grande instance de Paris* (párizsi általános hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) 2009. december 9-én, illetve 2010. április 6-án. Az ügyeket 2010. október 29-én egyesítették,² mivel – bár eltérő tényállás mellett – mindkét esettel kapcsolatban azonos jogi háttér, a Brüsszel I. rendelet 5. cikk 3. pontjának és az Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 3. cikk (1) és (2) bekezdésének értelmezését kérték az internet mint közvetítő közeg által megvalósuló személyiségi jogi jogsértésekkel kapcsolatban a joghatóságra vonatkozóan.

1.1 Az eDate Advertising GmbH kontra X ügy

A C-509/09. számú ügyben a felperes, X egy Németországban lakóhellyel rendelkező, 1993-ban egy ismert színész megölése miatt életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt személy, akiről az alperes, az internetes portált üzemeltető, Ausztriában letelepedett *eDate Advertising* nevű cég honlapján, a *www.rainbow.at*-en „liberális és politikailag független médiumként” a „homoszexuális, biszexuális és transzszexuális” közösségeket meg-

célzó rovatban 1999. augusztus 23-ától kezdve adott tájékoztatást, feltüntetve vezeték- és keresztnévét, s kiemelve, hogy az ítélet ellen a német Szövetségi Alkotmánybíróság előtt jogorvoslati kérelmet nyújtottak be.³ Az 1993-ban elkövetett cselekmény rövid leírása mellett idézték az elítélt által meghatalmazott ügyvéd nyilatkozatát is, mely szerint be akarják bizonyítani, hogy az eljárás több, terhelő vallomást tevő koronatanúja nem mondott igazat.⁴

A felperest 2008 januárjában feltételesen szabadlábra helyezték. Ő még 2007. június 5-én felszólította az alperest, hogy hagyjon fel a személyét érő mindenfajta információ terjesztésével, melynek hatására – a felszólításra adott válasz nélkül – az alperes a kifogásolt hírt eltávolította internetes honlapjáról.⁵ Ennek ellenére X a német bíróságokhoz fordult és kérte, hogy az alperest tiltsák el egész Németországra kiterjedően az említett magatartástól, és tiltsák meg neki, hogy a személyére vonatkozóan bármiféle hírt közölhessen.⁶ (E kérdésekben mind az első, mind a másodfokon eljáró bíróság X javára döntött.)

Az *eDate Advertising* mindvégig vitatta a német polgári bíróságok joghatóságát, mivel úgy vélte, hogy csak az osztrák bíróságok előtt perelhető.⁷

1.2 A Martinez és Martinez kontra MGN Limited ügy

A C-161/10. számú ügy egyik felpereséről, a híres francia színészről, Olivier Martinezről közölt egy fotósorozatot 2008. február

* Szakmai lektor: KOVÁCS András.

- 1 HL L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.
- 2 Az EuB elnöke végzéssel a bírósági eljárási szabályzat 43. cikkének megfelelően a szóbeli szakasz lefolytatása és ítélethozatal céljából egyesítette az ügyeket.
- 3 Pedro Cruz VILLALÓN főtanácsnok indítványa a C-509/09. és C-161/10. sz. ügyben (2011. március 29.) 10. pont.
- 4 Ítélet 16. pont.
- 5 Ítélet 17. pont.
- 6 VILLALÓN főtanácsnok indítványa (3. lj.) 13. pont.
- 7 VILLALÓN főtanácsnok indítványa (3. lj.) 18. pont.

3-án az alperes, a brit *Sunday Mirror* című napilap internetes kiadványában, a www.sundaymirror.co.uk-on, amelyet a „Kylie Minogue újra együtt Olivier Martineztel” felirat kísért, továbbá hivatkoztak a színész édesapja, Robert Martinez nyilatkozataira is.⁸ A színész és apja a magánéletük tiszteletben tartásához fűződő jogok, valamint Olivier Martinez képmáshoz fűződő jogának megsértésére hivatkozva Franciaországban keresetet indítottak az angol jog hatálya alá tartozó MGN Limited társaság ellen, amely a *Sunday Mirror* tulajdonosa.⁹ Az alperest 2008. augusztus 28-ára idézték be a francia bíróságra, ő azonban – az *eDate Advertising*hoz hasonlóan – vitatta az eljáró bíróság joghatóságát, mivel úgy véli, nincs kellően szoros kapcsolat az Egyesült Királyságban való internetes közzététel és a francia területen okozott állítólagos kár között, márpedig kizárólag ilyen kapcsolat alapozhatja meg a francia bíróságoknak a vitatott internetes közzététellel összefüggő káresemény elbírálására vonatkozó joghatóságát.¹⁰

2. Pertörténet

A német és a francia bíróságok elsősorban a Brüsszel I. rendelet 5. cikk 3. pontjának „[az a hely], ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet” fordulata, valamint az E-irányelv 3. cikk (1) és (2) bekezdése értelmezését kérték a fényképek és információk interneten való közzétételéért való felelősséggel kapcsolatos jogvitában.

A Brüsszel I. rendelet II. fejezetének „Különös joghatóság” című 2. szakasza 5. cikk 3. pontja kimondja:

Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető: [...] 3. jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igényrel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet.

Az E-irányelv 3. cikke szerint:

- (1) Minden tagállam biztosítja, hogy a területén letelepedett szolgáltatók által nyújtott információs társadalommal összefüggő szolgáltatások megfeleljenek azoknak az adott tagállamban alkalmazandó nemzeti rendelkezéseknek, amelyek beletartoznak a szabályozott területbe.
- (2) A tagállamok nem korlátozhatják a szabályozott területtel összefüggő okokból az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások másik tagállamból történő nyújtásának szabadságát.

2.1 Az *eDate Advertising*-ügyben felmerülő kérdések

Az ügyben a német bíróság három kérdés értelmezését kérte az EuB-tól:

1. A személyiségi jogok valamely internetes honlap tartalma általi (lehetséges) megsértése esetén az „ahol a káresemény

[...] bekövetkezhet” fordulatot úgy kell-e értelmezni, hogy az érintett bármely olyan tagállam bírósága előtt előterjeszthet a honlap üzemeltetőjével szemben abbahagyásra kötelezés iránti keresetet, ahol a honlap letölthető, függetlenül a letelepedés helyétől; vagy e tagállam bírósága joghatósága megállapításának feltétele, hogy a letöltés lehetőségén kívül valami *sajátos, belföldi kötődése* álljon fenn a kifogásolt tartalomnak vagy honlapnak a bíróság szerinti államhoz.

2. Ha ilyen sajátos belföldi kötődés szükséges, akkor az milyen szempontok szerint határozható meg? Függetlenül attól, hogy a kifogásolt honlap az üzemeltető rendelkezéseinek megfelelően célzottan a bíróság szerinti állam internetfelhasználóira (is) irányul-e, vagy elegendő, hogy a honlapról letölthető információk objektív kötődést mutassanak a bíróság szerinti államhoz abban az értelemben, hogy az ellentétes érdekeknek az összeütközése az egyedi eset körülményei, különösen a kifogásolt honlap tartalma alapján az adott államban ténylegesen bekövetkezett vagy bekövetkezhet? Számít-e a bíróság szerinti államban történő letöltések száma?

3. Illetve ha nem szükséges a különös belföldi kötődés a bíróság joghatóságának megállapításához vagy elegendő az objektív kötődés, s nem feltétel a minimális számú letöltés, akkor az E-irányelv 3. cikk (1) és (2) bekezdésének kollíziós szabály jellegét kell-e tulajdonítani abban az értelemben, hogy a nemzeti kollíziós szabályok háttérbe szorításával a magánjog területén is a származási országban hatályos jog kizárólagos alkalmazását rendelik el, vagy anyagi jogi korrekcióról van szó, amely a nemzeti kollíziós szabályok szerint alkalmazandónak nyilvánított jog anyagi jogi következményét tartalmilag módosítja és a származási ország rendelkezéseire korlátozza?

Kérdés még az is, hogy ha kollíziós szabály jellegről van szó, akkor csak a származási országban hatályos anyagi jog kizárólagos alkalmazását vagy az ott hatályos kollíziós szabályok alkalmazását is elrendelik-e, amelynek következményeként megmarad annak a lehetősége, hogy a származási ország joga a rendeltetési ország jogára utal.¹¹

2.2 A *Martinez és Martinez* ügyben felmerülő kérdés

A francia bíróság egy kérdést intézett az EuB-hoz:

A Brüsszel I. rendelet 5. cikk 3. pontja csak akkor ad-e valamely tagállam bíróságának joghatóságot a személyiségi jogok esetleges megsértése esetén – melyre mind a közzététel, mind a jogsértés bekövetkeztének helyétől eltérő tagállamban székhellyel rendelkező társaság által szerkesztett internetes oldalon került sor –, ha ez az internetes oldal az első tagállamban letölthető, vagy kizárólag akkor, ha a káresemény és az első tagállam között *elégletes, lényeges vagy jelentős kapcsolat* áll fenn?

Ezt a kapcsolatot jelentheti-e a vitatott oldalnak az első tagállamban történő letöltések abszolút értékben vett vagy az

8 VILLALÓN főtanácsnok indítványa (3. lj.) 15. pont.

9 Ítélet 25. pont.

10 Ítélet 26. pont.

11 VILLALÓN főtanácsnok indítványa (3. lj.) 18–21. pont.

említett oldal teljes látogatottságához viszonyított száma; vagy a sértett, illetve az érintett személyek lakóhelye, állampolgársága; vagy az információ terjesztésének a nyelve, illetve olyan körülmény, mely által az oldal szerkesztője bizonyíthatja, hogy célközönsége kifejezetten az első állam lakossága; vagy az a hely, ahol a hivatkozott események bekövetkeztek és/vagy a közzétett fényképek készültek.

2.3 Az ügyek egyesítése

Az EuB 2010. október 29-én a két ügy egyesítése mellett döntött, a kérdések közötti átfedésre és a válaszok azonos megközelítési módjára hivatkozva: mindkét esetben alkalmazható¹² az 1995-ös Shevill-ügyben hozott ítélet,¹³ amelyben a kommunikációs eszközökkel elkövetett személyiségi jogi jogsértés eseteire két alternatív fórumot ismertek el, amelyek közül a felperes, Shevill választhat: az egyik az alperes lakóhelye, letelepedési helye szerinti tagállam (itt lehet teljes kártérítést kérni), a másik pedig a felperes ismertségi helye (ahol csak az ottani tagállamban elszenvedett kár megtérítését követelheti).

Ebben az alfának is nevezhető ügyben a brit felperes, a North Yorkshire-ban élő Fiona Shevill (és társai¹⁴) nem vagyoni kár megtérítése iránt indított pert a párizsi telephelyű francia *Presse Alliance SA* ellen, mivel az általa kiadott *France-Soir* nevű újság cikkében olyan fordulatok szerepeltek, amelyek Shevill-re vonatkoztathatók voltak, sértették jó hírnevét és azt a benyomást keltették, mintha egy kábítószer-kereskedő hálózatban kapcsolatban állva pénzosztást végzett volna. Az alperes kifogásolta a *High Court of England and Wales* joghatóságát a Brüsszeli Egyezmény¹⁵ 5. cikk 3. pontjára hivatkozva, amely szerint a káresemény Angliában nem következett be ténylegesen, mivel a lapot elsősorban Franciaországban terjesztették, és a sértett lakóhelyén például csak öt példányt vásároltak.¹⁶

Az EuB-tól akkor is a „káresemény bekövetkezésének helye” fordulat értelmezését kérték. A bíróság a jóval korábbi, 1976-os Bier-ügyben hozott ítéletre hivatkozott,¹⁷ amelyben megállapították: amennyiben az a hely, ahol a jogellenes károkozásért vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményért való felelősség kiváltására alkalmas cselekmény bekövetkezik, valamint az a hely, ahol ez a cselekmény kárt okozott, nem azonos, akkor a „káresemény bekövetkezésének helye” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az egyrésztől magában foglalja azt a helyet, ahol a kár, másrészt pedig azt, ahol a kárt okozó esemény bekövetkezett. Így lényegében az EuB két alternatív fórumot kínál, amelyek közül a felperes választhat.

A Bier-ügyben elsősorban vagyoni károkról volt szó, de a Shevill-ügy már kiterjedt a nem vagyoni károk bekövetkezésének eseteire is, s a bíróság megállapította, hogy a sajtóban megvalósított „nemzetközi jóhírnév-sértés” esetén „egy magánszemély vagy jogi személy becsületének, jó hírnevének és megítélésének sértő kiadvány révén való sérelme azokon a helyeken valósul meg, ahol a kiadványt terjesztették, amennyiben az érintettet az adott helyen ismerik”, de ezeken a bíróságokon csak az abban az államban elszenvedett károk megtérítése követelhető.

3. Az ítélet érvelése

A Shevill-ügyben meghatározott kettős fórumot az elemzett ügyben hozott ítélet is megerősítette (lásd alább 4. pont), függetlenül attól, hogy más kommunikációs fórumokról van szó: az 1990-es évek közepe óta a nyomtatott sajtó helyét gyorsuló ütemben és visszafordíthatatlanul az interneten hozzáférhető elektronikus média vette át.¹⁸

3.1 A Brüsszel I. rendelet 5. cikk 3. pontjának értelmezése

(I) Az egyesített esetek kapcsolódási pontja a Brüsszel I. rendelet „[az a hely], ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhetett” fordulatának értelmezése egy internetes honlap tartalma által okozott személyiségi jogi jogsértés esetén. Ez az általános, az alperes lakóhelye szerinti bíróság joghatóságától való különös joghatósági szabályok szerinti eltérést jelenti, melynek alapja, hogy különösen szoros kapcsolat álljon fenn a jogvita és a káresemény bekövetkezésének helye szerinti bíróság között, ami – a gondos igazságszolgáltatásra és a hatékony eljárásszervezésre tekintettel – igazolja a joghatóság e bíróság számára való biztosítását.¹⁹

(II) Ilyen jelentős kapcsolatnak minősül az „ahol a káresemény bekövetkezett” kifejezés, amely jelenti egyrészt a kárt okozó esemény bekövetkezésének helyét, másrészt a kár tényleges bekövetkezésének a helyét, hiszen mindkettő alkalmas arra, hogy a bizonyítást és az eljárás szervezését illetően különösen hasznos információkkal szolgáljon.²⁰ Ennek meghatározása azonban az internetes honlapon való közlésből kifolyólag nehézkes, mert nem lehet territorialitásról beszélni, hiszen ebben az esetben az adott tartalmat az egész világon azonnal meghatározhatatlan számú internetfelhasználó letöltheti.²¹ Az internet csökkenti a terjesztéshez kapcsolódó kritériumok alkalmazhatóságát, mivel az ott közzétett tartalom az egész világon nyomban hozzáférhető, világszintű, emellett műszakilag

12 Ezt az ítélezési gyakorlat „mozaikelvnek” nevezi. Ulrich MAGNUS – Peter MANKOWSKI – Alfonso-Luis Calvo CARAVACA: *Brussels I Regulation* (München: Sellier European Law Publisher 2007) 192–193.

13 C-68/93. sz., Shevill és társai ügyben 1995. március 7-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-415. o.].

14 A párizsi székhelyű *Chequepoint SARL*, az Angliában irodát fenntartó *Ixora Trading Inc.* és a belga bejegyzésű *Chequepoint International Limited.*

15 1968. évi Brüsszeli Egyezmény a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a határozatok végrehajtásáról.

16 Bővebben lásd SIMON Károly László: „A jogellenes károkozásból származó kártérítési perek joghatósági szabályának gyakorlata a Shevill-ítélet tükrében” *Európai Jog* 2010/4. 15–24.

17 21/76. sz. Bier-ügyben (ún. Mines de potasse d’Alsace-ügy) 1976. november 30-án hozott ítélet [EBHT 1976., 1735. o.].

18 VILLALÓN főtanácsnok indítványa (3. lj.) 2. pont.

19 Vö. C-189/08. sz. Zuid-Chemie-ügyben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6917. o.] 24. pont.

20 VILLALÓN főtanácsnok indítványa (3. lj.) 41. pont.

21 VILLALÓN főtanácsnok indítványa (3. lj.) 45. pont.

nem mindig lehetséges teljes bizonyossággal és hitelt érdemlően számszerűsíteni a terjesztést, ennél fogva nem lehetséges felmérni egy adott tagállamban okozott kárt sem.²²

(III) Így a Shevill-ügy két kapcsolódási szempontját (lásd fönt 2.3 pont) ki kell egészíteni azzal, hogy az internet révén megvalósuló személyiségi jogi jogsértés sérelmével az EU-ban neki okozott kár *tényleges bekövetkezésének helye* szerint a teljes kár megtérítése kérésével bírósághoz fordulhat, mivel egy ilyen tartalom kihatását az a fórum tudja leginkább megítélni, ahol a sértett *érdekeinek központja* található, így a *gondos igazságszolgáltatás* célkitűzése is jobban megvalósul.²³

1. Az a hely, ahol valamely személy *érdekeinek központja* található, általában megfelel a sértett szokásos lakóhelyének, de lehetséges, hogy például szakmai tevékenységének gyakorlásából kifolyólag a lakóhelyétől eltérő tagállamban található, megalapozva a szoros kapcsolat fennállását. Ez lehetővé teszi egyrészt a felperesnek, hogy könnyen azonosíthassa, mely bíróság előtt indíthat keresetet, másrészt pedig az alperes számolhat azzal, mely bíróság előtt indítható ellene kereset.

2. A Shevill-ügy esetén kimondott, a kár *tényleges bekövetkezési helyéhez* kapcsolódó kritériumnak – vagyis hogy minden olyan tagállamban per indítható, ahol a jogsértő tartalmat közzölték – azok a tagállamok felelnek meg, ahol az interneten közzétett tartalom hozzáférhető vagy az volt.

3.1 Az E-irányelv 3. cikkének értelmezése

(I) Az eDate Advertising-üggyel kapcsolatban felmerült harmadik kérdés (lásd fönt 2.1 pont 3.) arra keresi a választ, hogy az E-irányelv 3. cikk (1) és (2) bekezdése rendelkezéseinek kollíziós szabály jellegük van-e abban az értelemben, hogy a nemzeti kollíziós szabályok háttérbe szorításával a magánjog területén is a származási országban hatályos jog kizárólagos alkalmazását rendelik el az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások vonatkozásában, vagy pedig olyan korrekciót jelentenek, melynek révén a nemzeti kollíziós szabályok szerint alkalmazandónak nyilvánított jog tartalma a származási ország követelményeinek megfelelően módosul.

(II) Ahogy a korábbi esetekben²⁴ is látható: egyes rendelkezések értelmezésekor nem pusztán azok szövegét kell figyelembe venni, hanem összefüggéseiket és annak a szabályozásnak a céljait is, amelynek a részét képezik. Tehát valamely uniós jogi aktus rendelkező része elválaszthatatlan az indokolásától.

(III) Az E-irányelv szerinti mechanizmus a polgári jogban is előírja a szolgáltató letelepedési helye szerinti országban hatályos anyagi jogi követelmények betartását. Uniós szinten elfogadott kötelező harmonizációs rendelkezések hiányában ugyanis kizárólag a nemzeti szabályozás kötelező jellegének ismerése biztosítja az említett szolgáltatásnyújtás (lásd fönt 3.1 pont [I]) szabadságának teljes érvényesülését.

(IV) Amennyiben azonban a szolgáltató letelepedési helye szerinti és a szolgáltatás nyújtója szerinti tagállam jogrendszerre között (utóbbi anyagi joga szigorúbb) nem valósulna meg a szolgáltatások szabad mozgásának teljes körű biztosítása,²⁵ a kérdéses cikk kizárja, hogy az elektronikus kereskedelemmel összefüggő szolgáltatás nyújtója a szolgáltató letelepedési helye

szerinti tagállamban hatályos anyagi jogban előírtaknál szigorúbb követelményeknek legyenek alávetve.

4. Az ítélet rendelkezése

Az EuB 2011. október 25-én hozott ítélete kimondta:

1. A Brüsszel I. rendelet 5. cikk 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy a személyiségi jogok valamely internetes honlap tartalma általi állítólagos megsértése esetén a sértett személynek lehetősége van arra, hogy az okozott teljes kár megtérítéséért felelősség megállapítása iránti keresetet nyújtson be vagy e tartalom kibocsátójának letelepedési helye szerinti tagállam bíróságához, vagy pedig azon tagállam bíróságához, ahol a sértett személy *érdekeinek központja* található. E személy az okozott teljes kár megtérítése címén benyújtott, felelősség megállapítása iránti kereset helyett benyújthatja keresetét bármely olyan tagállam bíróságához is, amelynek a területén az interneten közzétett tartalom hozzáférhető vagy hozzáférhető volt. E bíróságok kizárólag a tagállamuk területén okozott kár elbírálására rendelkeznek hatáskörrel.

2. Az E-irányelv 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem tesz szükségessé konkrét kollíziós szabály formájában való átültetést. Mindazonáltal a szabályozott területet illetően a tagállamoknak – a 3. cikk (4) bekezdésében előírt feltételekkel engedélyezett eltérések sérelme nélkül – biztosítaniuk kell, hogy az elektronikus kereskedelemmel összefüggő szolgáltatás nyújtója ne legyen alávetve az e szolgáltató letelepedési helye szerinti tagállamban alkalmazandó anyagi jogban előírtaknál szigorúbb követelményeknek.

3. A határozat magát a jogvitát nem döntötte, nem dönti el, annak elbírálása a nemzeti, tehát a német és francia bíróság feladata, de a tartalmilag hasonló kérdésekben irányadó.²⁶

5. Az érvelés kritikája

(I) Az eset megoldást kínál az EU tagállamaiban történő, interneten keresztül megvalósuló személyiségi jogi jogsértésekre,

22 VILLALÓN főtanácsnok indítványa (3. lj.) 43–46. pont.

23 Ítélet 48. pont.

24 C-156/98. sz. Németország kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6857. o.] 50. pont; C-306/05. sz. SGAE-ügyben 2006. december 7-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11519. o.] 34. pont; C-162/09. sz. Lassal-ügyben 2010. október 7-én hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé] 49. pont.

25 Korábban az EuB kiemelte, hogy az irányelvek rendelkezéseit, amelyek a belső piac célkitűzéseinek megvalósításához szükségesek, még eltérő jogválasztás ellenére is alkalmazni kell. Lásd C-381/98. sz. Ingmar-ügyben 2000. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-9305. o.] 25. pont; C-465/04. sz. Honyvem Informazioni Commerciali ügyben 2006. március 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2879. o.] 23. pont.

26 Mint ahogy az elemzett esetek megítélése során is a Shevill-ügyre (13. lj.) hivatkoztak.

de – habár ez nem az EuB feladata – a tagállamokon kívüli perelhetőség kérdését nyitva hagyja. Pedig az internet, a World Wide Web feltalálása és megvalósítása gyökeresen megváltoztatta az eszközök területi tagoltságának irányát, az információ terjesztése és így a személyiségi jogi jogsértés nemzetiből globális jelenséggé változott.

(II) Habár az ítélet már megszületett, érdemes elgondolkodni azon, hogy nem volt-e elhamarkodott pusztán az azonos jogszabályi kérdések miatt összekötni egyrészt egymással, másrészt a Shevill-üggyel²⁷ a tárgyalt eseteket.

Az eDate Advertising-ügyben a felperes a jogsértő tevékenység abbahagyására kötelezés miatt indított pert – megjegyzendő, hogy a kereset benyújtásakor a jogsértő tartalmat, bár értesítés nélkül, de már eltávolította az üzemeltető –, míg a Martinez-ügy egy kártérítési keresethez kapcsolódik, tehát a cél eltérő; emellett az előbbiben egy feltehetően rágalma-zó információról van szó, míg az utóbbiban olyan valós információról, amely a magánélet tiszteletben tartásához való jogot sérti. Véleményem szerint ha a jogszabályok nem tesznek is különbséget aközött, hogy a felperes „hétköznapi ember”, mint Fiona Shevill, vagy egy alapvetően „hétköznapi ember”, aki bűncselekmény elkövetése miatt vált a közvélemény számára érdekessé, mint X, illetve a foglalkozásából, színész mivoltából kifolyólag közérdeklődésre számító személy, a bíróságnak differenciálnia kell. Meglátásom szerint nem lehet egy „hétköznapi embert”, egy reszocializációra váró gyilkost és egy közszereplőt egy kalap alá venni, akkor sem, ha azonos passzus értelmezése a kérdés.

(III) A főtanácsnoki indítvány javasolja a pontosabb meghatározáshoz a „konfliktus súlypontja” kifejezés bevezetését – e kontextusban – is az „érdekeinek központja” mellett (mely annak egy szegmensét képezi), ezt azonban az ítélet nem tartalmazza. E szerint annak a helynek, „ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet”, azonosnak kell lennie azzal a hellyel, ahol a szóban forgó javak vagy érdekek közötti „konfliktus súlypontja” található.

(IV) Azonban még így sem elkerülhető – s komoly aggályokra adhat okot – a *forum shopping* jelenségének lehetősége, mivel az esetlegesen jogsértő információ a gyakorlatban mind egyik tagállamban hozzáférhető.

6. Az ítélet jelentősége

A kétségek és esetlegesen felmerülő kérdések mellett megkérdőjelezhetetlen jelentőségű az ítélet,²⁸ mely a Shevill-ügy XXI. századi újraértelmezésének is tekinthető: már nem lehet a szó

földrajzi értelmében vett territorialitásról, területiségről beszélni, hiszen az interneten nincsenek határok, korlátok. Nem lehet lokális, regionális vagy pusztán állami dimenziót vizsgálni, amely valamelyest segítene behatárolni egy-egy személyiségi jogsértés esetén a károkozás helyét. A ítélet olyan értelmezési lehetőséget kínál, amely meghúzza a magán- és családi élet tiszteletben tartásához,²⁹ valamint a véleménynyilvánításhoz és tájékozódáshoz való szabadsághoz³⁰ fűződő jog megszületését. De a megoldás egyelőre nem teljes.

Bár nem új fogalom, ilyen összefüggésben annak számít az „érdekeinek központja” kifejezés, amelyet sajnos nem töltenek meg tartalommal, így annak további értelmezésére még várunk kell: a Brüsszel I. rendelet 5. cikk 3. pontja újraértelmezésért kiált, s felhívja a figyelmet a személyiségi jogi jogsértések kérdésének a Róma II. rendeletben³¹ foglalt szabályozása szükségességére. A legutóbbi javaslatok³² szerint egy alternatív vitarendezési központ jelenthetné a megoldást, mely újabb lépés lenne a mediációbarát jogi kultúra terjesztésének az útján.

Mikola Orsolya Irén ötödéves joghallgató • Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar • mikola.orsolya@gmail.com

- 27 Bővebben lásd Thomas HOEREN: „Internet und Recht – Neue Paradigmen des Informationsrechts” *Neue Juristische Wochenschrift* 1998/51. 2852–2854; Alan REED: „International Torts and Shevill: The Ghost of Forum Shopping yet to Come” *Lloyd’s Maritime and Commercial Law Quarterly* 1996, 108–122.
- 28 Lásd Markus ROBAK: „Drei sind einer zuviel: Internationale Gerichtsstände bei Verletzung des Persönlichkeitsrechts im Internet” *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht* 2011/12. 257–259; Thomas THEIDE: „Online Medien, Persönlichkeitsrechtsschutz und Internationale Zuständigkeit” *Zeitschrift für Gemeinschaftsprivatrecht* 2011/5. 259–262; Andreas SPICKHOFF: „Persönlichkeitsverletzungen im Internet: Internationale Zuständigkeit und Kollisionsrecht” *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax)* 2011/2. 131–134; Heinz-Peter MANSEL – Karsten THORN – Wolf WAGNER: „Europäischer Kollisionsrecht 2011: Gegenläufige Entwicklungen” *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax)* 2012/1. 12–13.
- 29 EU Alapjogi Karta 7. cikk.
- 30 EU Alapjogi Karta 11. cikk.
- 31 864/2007/EK parlamenti és tanácsi rend. a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról.
- 32 Vö. „Draft Report with recommendations to the Commission on the amendment of Regulation (EC) No 864/2007 on the law applicable to non-contractual obligations (Rome II)” (ún. Wallis-jelentés) *European Parliament Committee on Legal Affairs* 2009/2170 (INI) 2011.12.2.